

**EKSTRAKT AF  
TELEFONNOTAT AF 31. AUGUST 2009  
Forvaltningsjura, j.nr. 2009-6554**

**Ekstrakten er foretaget af Indenrigs- og Sundhedsministeriet den 21. maj 2024**

Frederikssund Kommune har rettet henvendelse om muligheden for at kommunen kan udbetale diæter til personer, der fungerer som valgtilforordnede ved ældrerådvalg. Kommunen oplyste, at de valgtilforordnede ofte er personer i ældrerådernes bagland, f.eks. medlemmer af pensionistforeninger. Det blev endvidere oplyst, at de valgtilforordnede bliver udpeget efter en formløs procedure af ældrerådet i et ikke nærmere bestemt samarbejde med kommunen.

Retssikkerhedslovens § 30, stk. 2, er sålydende:

“Kommunalbestyrelsen sørger for, at der afholdes valg til ældrerådet mindst hvert fjerde år, og fastsætter i samarbejde med ældrerådet regler for, hvordan valget skal afholdes.”

Det fremgår af ministeriets vejledning nr. 94 af 5. december 2005 om personlig og praktisk hjælp, træning, forebyggelse mv., pkt. 21 (om procedurer i forbindelse med valg til ældrerådet) bl.a., at kommunalbestyrelsen og ældrerådet i samarbejde beslutter, hvor ofte (mindst hvert fjerde år), hvornår og hvordan valgbehandlingen rent praktisk skal tilrettelægges i den enkelte kommune. Videre fremgår af samme pkt. i vejledningen bl.a., at hvervet som valgtilforordnet ikke er et borgerligt ombud.

Der er ikke i retssikkerhedsloven eller i øvrigt fastsat særlige regler om diæter til tilforordnede til ældrerådvalg.

Det tidligere Indenrigsministerium har tidligere i telefonnotat af 9. august 1996 forholdt sig til problemstillingen. Af telefonnotatet fremgår bl.a. følgende:

Indenrigsministeriet har tidligere ... udtalt, at hvervene som ... eller tilforordnet vælger, i hht. lovene om kommunale valg og folketingsvalg med hensyn til vederlæggelse må henføres til bestemmelsen i sti. § 16, stk. 1, litra e, dvs. “andre nærmere angivne kommunale hverv efter anmodning fra kommunalbestyrelsen eller dennes udvalg”.

På denne baggrund meddelt, at kommunalbestyrelsesmedlemmer, der måtte blive udpeget af kommunalbestyrelsen til hvervet som tilforordnet m.v. ved valg til ældreråd, vil have krav på udgiftsgodtgørelse efter st. § 16, stk. 10, og vil, såfremt kommunalbestyrelsen beslutter det, og den pågældende i øvrigt har valgt denne ordning, kunne modtage erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, jf. § 16, stk. 5.

Endvidere meddelt, at ikke-kommunalbestyrelsesmedlemmer, der måtte blive udpeget til hvervet, af kommunalbestyrelsen vil kunne tillægges diæter, erstatning for tabt arbejdsfortjeneste og udgiftsgodtgørelse, jf. § 16 a, stk. 1 og stk. 8.”

Bestemmelsen i den omtalte § 16, stk. 1, litra e, i lov om kommunernes styrelse svarer til den nuværende § 16, stk. 1, litra f, der er sålydende:

”Vederlaget omfatter medlemmernes varetagelse af nærmere angivne kommunale hverv efter anmodning af kommunalbestyrelsen eller dennes udvalg”.

Af det tidligere Indenrigsministeriums vejledning nr. 192 af 28. juni 2001 om regeludstedelse i forhold til kommunerne, pkt. 4.2. om vederlæggelse for varetagelsen af kommunale hverv, fremgår bl.a. følgende:

”Ved kommunale hverv forstås hverv, der varetages efter valg af kommunalbestyrelsen. Hvis kommunalbestyrelsen ved udpegningen er bundet af indstillinger fra foreninger eller organisationer på en sådan måde, at der ikke er nogen reel valgmulighed, kan vedkommende ikke anses for valgt af kommunalbestyrelsen til et kommunalt hverv.”

Der kan herefter rejses tvivl om, hvorvidt begrebet ”et kommunalt hverv” — herunder i relation til § 16, stk. 1, litra f, i lov om kommunernes styrelse — forudsætter, at vedkommende skal være valgt af kommunalbestyrelsen på samme vis, som det udtrykkeligt er en betingelse i forhold til bestemmelsen i § 16, stk. 1, litra b, i lov om kommunernes styrelse.

Bestemmelsen i § 16, stk. 1, litra f, i lov om kommunernes styrelse er omtalt i vederlagsvejledningen (vejledning nr. 9. af 9. februar 2007), der imidlertid ikke giver svar på problemstillingen. Der er i vejledningen henvist til forarbejderne til bestemmelsen, hvoraf fremgår, at der er tale om hverv, hvor mødebetingelsen ikke er opfyldt. De nævnte forarbejder (til § 16, stk. 1, litra e (nuværende litra f) i lov om kommunernes styrelse) bidrager ikke yderligere til et svar.

Af forarbejderne til § 16 a i lov om kommunernes styrelse (diæter til ikke-kommunalbestyrelsesmedlemmer), fremgår bl.a. følgende:

”Som det er tilfældet efter de gældende regler, kan kommunalbestyrelsen beslutte at yde diæter og erstatning for tabt arbejdsfortjeneste til ikke-kommunalbestyrelsesmedlemmer for varetagelsen af kommunale hverv, der udføres efter valg af kommunalbestyrelsen ... Muligheden for at tillægge de nævnte ydelser, til personer der er valgt af kommunens borgere foreslås fjernet, da den er uden praktisk betydning ...

...

Endvidere foreslås indført adgang til at yde diæter m.v. og erstatning for tabt arbejdsfortjeneste for varetagelse af andre kommunale hverv, som den pågældende af kommunalbestyrelsen anmodes om at udføre.”

Det kan ikke heraf udledes, at begrebet ”kommunalt hverv” i relation til bestemmelsen i § 16 a, stk. 1, jf. § 16, stk. 1, litra f, i lov om kommunernes styrelse forudsætter, at vedkommende er valgt af kommunalbestyrelsen. Omvendt må der heller ikke være tale om, at personen er valgt af kommunens borgere.

På denne baggrund indstilles, at det meddeles, at kommunalbestyrelsen efter bestemmelsen i § 16 a, stk. 1, jf. § 16, stk. 1, litra f, i lov om kommunernes styrelse kan beslutte at yde diæter og erstatning for dokumenteret tabt arbejdsfortjeneste til ikke-kommunalbestyrelsesmedlemmer, der virker som tilforordnede ved valg til ældrerådet, såfremt den pågældende kan anses for at være blevet anmodet herom af kommunalbestyrelsen.

Ministeriet kan ikke udtale sig om, hvorvidt denne betingelse konkret er opfyldt.

Frederikssund Kommune er blevet meddelt ovenstående.